

กระทู้ถามที่ ๑๘๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง โรงพยาบาลขาดแคลนโลหิต

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ด้วยปัจจุบันนี้การเกิดอุบัติเหตุมีสถิติสูงมาก ซึ่งผู้ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาโรงพยาบาลขาดแคลนโลหิต จึงไม่สามารถช่วยชีวิตของผู้ประสบอุบัติเหตุไว้ได้ นอกจากนี้ยังมีผู้ป่วยที่มีฐานะยากจนที่ต้องรับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัด ซึ่งก็ต้องการใช้เลือดในการผ่าตัดเช่นกัน ทำให้โรงพยาบาลขาดแคลนโลหิตมากขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายให้การช่วยเหลือโรงพยาบาลที่ขาดแคลนโลหิตหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ประชาชนทั่วไปยังไม่เข้าใจว่าการบริจาคโลหิตจะเกิดผลต่อร่างกายอย่างไร ส่วนมากจะมีความคิดว่าเมื่อบริจาคโลหิตแล้วจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ มีโรคแทรกซ้อนต่างๆ จากการติดเชื้อจากเลือด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ไม่กล้าบริจาคโลหิต ทำให้รัฐขาดแคลนโลหิตในการบริการประชาชน กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายจะทำการประชาสัมพันธ์กับประชาชนให้เกิดสำนึกและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคโลหิตอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขมีโลหิตสำรองไว้เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด มีนโยบายจะจัดหาโลหิตไว้บริการแก่ประชาชนผู้ยากจนที่มีรายได้น้อย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๘๕ ร.

เรื่อง โรงพยาบาลขาดแคลนโลหิต

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

ข้าพเจ้า นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มึเกียรติ ดังนี้

กระทู้ถามที่ ๑ กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายให้การช่วยเหลือโรงพยาบาลที่ขาดแคลนโลหิตหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับงานบริการโลหิต โดยร่วมกับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และทบวงมหาวิทยาลัย โดยดำเนินการตามนโยบายจัดหาโลหิตบริจาคให้เพียงพอใช้ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข จะมีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป เป็นสาขาบริการโลหิตแห่งชาติ และทุกจังหวัดจัดหาโลหิตซึ่งได้จากการบริจาคให้เพียงพอ โดยมีเหล่ากาชาดจังหวัดต่างๆ ช่วยดำเนินการในส่วนภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุขได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคโลหิตทั้งในสถานบริการสาธารณสุขและชุมชน สำหรับในโรงพยาบาลชุมชนส่วนใหญ่ได้มีการสำรองโลหิตไว้ใช้สำหรับกรณีผู้ป่วยฉุกเฉิน เพียงพอกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลา โดยสามารถขอเบิกจากโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เตรียมไว้ล่วงหน้า และหากมีความจำเป็นต้องใช้โลหิตจำนวนมากก็สามารถเดินทางไปขอเบิกที่โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไปได้ทันที ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยได้มีนโยบายร่วมกันที่จะสนับสนุนให้มีโลหิตบริจาคอย่างเพียงพอและปลอดภัย และการให้บริการโลหิตต้องไม่เป็นการแสวงหากำไรโดยศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เป็นแกนกลางในการดำเนินงานบริการโลหิตของประเทศ มีส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้ความสนับสนุน โดยมีกลวิธีดำเนินการคือ

๑. หน่วยงานทุกหน่วยทั้งภาครัฐและเอกชนต้องให้ความร่วมมือรณรงค์เพื่อจัดหาโลหิตบริจาค
๒. ทุกจังหวัดควรจัดหาโลหิตซึ่งได้จากการบริจาคให้เพียงพอ โดยมีสาขาบริการโลหิตแห่งชาติเหล่ากาชาดจังหวัดเป็นแกนกลาง
๓. การให้บริการโลหิตของสถานบริการ จะต้องมิหน่วยงานในสถานบริการนั้นรับผิดชอบโดยตรง โดยมีการจัดสรรบุคลากรและงบประมาณสนับสนุนในด้านเครื่องมือตามหลักวิชาการให้เพียงพอและทันต่อเหตุการณ์

๔. จัดให้มีการปรึกษาแนะแนว (counselling) ทางการแพทย์ และสังคมแก่ผู้บริจาคโลหิต ทั้งก่อนและหลังการบริจาค

๕. โโลหิตทุกหน่วยจะต้องผ่านการตรวจตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ก่อนนำไปใช้

๖. ส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการใช้โลหิตอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่

๖.๑ ไม่ใช่โลหิตโดยไม่จำเป็น

๖.๒ ให้ความรู้ในการใช้ส่วนประกอบของโลหิตอย่างถูกต้องและแพร่หลาย

๖.๓ กระตุ้นให้มีการใช้โลหิตของตนเอง (autologous blood transfusion) ให้มากขึ้น

๗. ให้มีการประสานงานระหว่างผู้จัดหาโลหิตและผู้ใช้โลหิตเพื่อให้การจัดการและการใช้โลหิต เป็นไปอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

๘. ให้มีระบบประกันคุณภาพในงานบริการโลหิตทุกขั้นตอน

๙. ให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับงานบริการโลหิตอย่างต่อเนื่อง

๑๐. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย และพัฒนา ระบบงานบริการโลหิตอย่างต่อเนื่อง

กระทู้ถามที่ ๒ ประชาชนทั่วไปยังไม่เข้าใจว่าการบริจาคโลหิตจะเกิดผลต่อร่างกายอย่างไร ส่วนมากจะมีความคิดว่าเมื่อบริจาคโลหิตแล้วจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ มีโรคแทรกซ้อนต่างๆ จากการติดเชื้อมากเกินไปซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งทำให้ไม่กล้าบริจาคโลหิต ทำให้รัฐขาดแคลนโลหิตในการบริการประชาชน กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายจะทำการประชาสัมพันธ์กับประชาชนให้เกิดสำนึกและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคโลหิตอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความร่วมมือกับสภากาชาดไทย ในโครงการณรงค์รับบริจาคโลหิตถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ โครงการ “๖ รอบในหลวง ร้อยใจปวงประชา ร่วมใจมาบริจาคโลหิต” โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ เหล่ากาชาดทุกจังหวัด โดยให้โรงพยาบาลทั่วประเทศงดการซื้อขายโลหิต รวมทั้งไม่ต้องรับโลหิตจากญาติ ให้เบิกใช้โลหิตที่มาจากกาชาดเท่านั้น ขณะเดียวกันก็มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนเข้าใจถึงหน้าที่ของประชาชนที่มีสุขภาพดีให้บริจาคโลหิต โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตแก่ผู้บริจาคโลหิต ประชาชนทั่วไปนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยใช้สื่อทุกรูปแบบ ประสานงานกับผู้นำชุมชนและศาสนา เพื่อสนับสนุนการบริจาคโลหิตให้เพิ่มขึ้น จัดหาและอบรมวิทยากรรวมทั้งอาสาสมัคร เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องกาชาดโลหิต

กระทู้ถามที่ ๓ ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขมีโลหิตสำรองไว้เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด มีนโยบายจะจัดหาโลหิตไว้บริการแก่ประชาชนผู้ยากจนที่มีรายได้น้อย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ เป้าหมายของการจัดหาโลหิต คือ ๒% ของประชากรไทย ๖๐ ล้านคน คิดเป็นจำนวนโลหิต ๑ ล้าน ๒ แสนยูนิต ซึ่งการจัดหาโลหิตของประเทศไทย ได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีปริมาณจัดหาโลหิตทั่วประเทศได้จำนวน ๑,๒๕๕,๕๒๖ ยูนิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติจ่ายโลหิตที่ผ่านการตรวจเชื้อแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๔,๘๕๐ ยูนิต โดยจ่ายให้กับโรงพยาบาลต่างๆ ในกรุงเทพฯ จำนวน ๒๐๖,๖๐๕ ยูนิต (ซึ่งโรงพยาบาลหาได้เองเพียง จำนวน ๕๑,๐๕๕ ยูนิต) และสนับสนุนการขาดแคลนโลหิตให้โรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคเป็นจำนวน ๕๘,๒๕๑ ยูนิต

ในส่วนภูมิภาคสามารถหาโลหิตได้เอง ๗๕๓,๘๗๐ ยูนิต แยกงานเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเหล่ากาชาดจังหวัด ทำหน้าที่รณรงค์จัดหาผู้บริจาคโลหิต มีขีดความสามารถขยายการจัดหาได้กว้าง แต่ขาดเงินสนับสนุนจากรัฐบาลต้องใช้จากเงินที่ขอรับบริจาคเท่านั้น ขณะที่ในส่วนโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในฐานะเป็นสาขาบริการโลหิตแห่งชาติ และสภากาชาดไทยมีหน้าที่ปฏิบัติการเจาะเก็บโลหิต การตรวจคุณภาพ และจัดสรรการใช้ภายในโรงพยาบาลและจ่ายให้โรงพยาบาลข้างเคียง ทั้งภายในและนอกจังหวัดนั้นยังมีข้อจำกัดในงบประมาณ บุคลากร และค่าตรวจคุณภาพ ไม่สามารถเจาะเก็บได้เต็มที่ ทั้งนี้ เพราะโลหิต ๑ ยูนิตมีค่าใช้จ่าย ๔๐๐ บาท คิดเป็นค่าดำเนินการจัดหา และบุคลากร ๑๐๐ บาท ค่าตรวจคุณภาพ ๓๐๐ บาท ถ้าจะให้มีโลหิตที่ปลอดภัยเพียงพอใช้ทั่วประเทศจะต้องใช้งบประมาณอย่างน้อย ประมาณ ๔๐๐ บาท × ๑ ล้าน ๒ แสนยูนิต = ๔๘๐ ล้านบาท ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการจัดหาโลหิตไว้บริการแก่ประชาชนผู้ยากจนที่มีรายได้น้อย และผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

กระทรวงสาธารณสุขต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ให้ความสนใจ และความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนโลหิตของโรงพยาบาล ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขจะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนให้มีโลหิตบริจาคอย่างเพียงพอแก่ประชาชนในทุกพื้นที่ต่อไป